

Úřad nemůže tak učiniti ani tehdaž, když by si pro své poučení vyžádal mínění příslušných odborníků, poněvadž dobrozdání takové, úřadu podané, jest jen k jeho vlastní informaci, sloužící k doplnění jeho vědomostí ve směru odborném, jichž pro rozhodnutí své potřebuje, jest tedy jen pomůckou činnosti cogniční, nikdy však nemůže býti pojímáno za důkaz znalecký v technickém slova smyslu, jenž náleží ke skutkovému materiálu procesnímu cogniční činnosti úřadu podrobenému.

(Nález nejv. správního soudu z 28./6. 1922, č. 9126/22.)

II. Sociální pojištění: a) pensijní.

Rozhodnutí ústředního úřadu říšského z doby před 28. říjnem 1918 může podléhati přezkoušení nejvyššího správního soudu (Čsl. republiky) jen tehdy, když by se týkalo sporných záležitostí, vzniklých na nynějším území republiky Československé, k jichž řešení, kdyby toto bylo spadalo do doby po 28. říjnu 1918, byl by býval příslušným ústřední úřad republiky Československé.

(Nález nejv. správního soudu z 11./4. 1922, č. 5131/22.)

K § 65., bod 3. pens. zákona z roku 1906, o převodu premiové rezervy vzhledem k § 31. cit. zák. o zákupu let.

Ve sporu Zemské úřadovny v Opavě s náhradním pensijním ústavem akc. spol. »Moravia« ve Vídni pto. předání premiové rezervy za B. H., který u jmenovaného náhradního ústavu byl pojištěn od 1./1. 1897 do 15./5. 1911, rozhodlo býv. ministerstvo sociální péče ve Vídni pořadem stolic že zmíněný náhradní ústav jest povinen předati Zemské úřadovně v Opavě onu premiovou rezervu, jež by se měla u Všeobecného pensijního ústavu nashromáždit až do vystoupení pojištěnce z pojištění u náhradního ústavu, kdyby byl tento dne 1./1. 1909 si zakoupil 5 služebních roků.

Na stížnost bývalého Všeobecného pensijního ústavu ve Vídni zrušil nejvyšší správní soud v Praze cit. rozhodnutí bývalého ministerstva sociální péče pro nezákonnost, založiv svůj nález na této úvaze:

Dle § 65., bod 3. pens. zák. z r. 1906 má při uznání pensijního ústavu za ústav náhradní stanoven býti závazek náhradního ústavu toho obsahu, že při případném přestoupení člena tohoto ústavu ku všeobecnému pensijnímu ústavu nebo jinému náhradnímu ústavu jest náhradní ústav povinen předati novému nositeli pojištění částku, jež se rovná premiové rezervě, která by pro dotčeného pojištěnce měla býti nashromážděna, kdyby býval byl pojištěn u Všeobecného pensijního ústavu.

Článek 39. prováděcího nařízení k zákonu o pensijním pojištění zaměstnanců vykládá pak toto ustanovení tak, že při případném zakoupení let ve smyslu § 31. zákona o pensijním pojištění odevzdati jest také premiovou rezervu, odpovídající zakoupeným letům.

Ve shodě s těmito předpisy ustanovuje § 30. stanov náhradního ústavu, že v případě přestoupení člena jeho k pensijnímu ústavu všeobecnému neb jinému pensijnímu ústavu náhradnímu, mají býti tomuto ústavu odevzdány veškeré pojištěncem zapravené příspěvky bez úroků, nejméně však onen peníz, jenž se rovná premiové rezervě, která by pro dotyčného pojištěnce měla býti nashromážděna, kdyby býval byl pojištěn u všeobecného pensijního ústavu.

Z ustanovení těch plyne, že náhradní ústav, když určuje rozsah svého závazku vůči novému nositeli pojištění, má především zjistiti,

mnoho-li činí příspěvky pojištěnce za dobu, kdy pojištěn byl u něho, a dále vypočísti, jaká premiová reserva by se pro jmenovaného měla nashromážditi, kdyby byl býval pojištěn u všeobecného pensijního ústavu, a má pak, srovnáv obě tyto částky, předati částku vyšší.

V daném případě není sporu o tom, mnoholi činí příspěvky pojištěncovy, nýbrž jde o to, jakou výši měla by premiová reserva, kdyby pojištěnec byl býval pojištěn u pensijního ústavu.

Při zjišťování této výše není opět mezi žalovaným úřadem a stěžovatelem sporu o tom, že příspěvky zapravené před působností zákona o pensijním pojištění mají býti považovány za zakoupení let ve smyslu § 31. citovaného zákona, sporným jest pouze, kolik z těchto stěžovatelem zakoupených let může býti vzato za základ při výpočtu premiové rezervy, jež by se u pensijního ústavu byla nashromáždila, kdyby u něho byl B. H. býval pojištěn. Naříkané rozhodnutí bere za základ pro výpočet ten pouze 5 roků, opírajíc se o ustanovení posledního odstavce § 31., dle něhož lze zákonnou čekací lhůtu zkrátiti zakoupením let jen o 5 roků, kdežto stěžovatel vykládá předpis ten tak, že lze zakoupiti libovolný počet let, že však vždy nejméně ještě pětiletá čekací lhůta musí uplynouti, než může vzniknouti nárok na rentu.

Za účelem posouzení, který z těchto názorů má pro sebe oporu v zákoně, třeba uvážiti toto:

Je pravda sice, že dle § 31. posledního odstavce citovaného zákona mohla zákonná čekací lhůta býti zkrácena nejvýše o 5 roků, z toho však nelze ještě činiti závěr, jak žalovaný úřad mylně se domníval, že pojištěnec dle tohoto ustanovení nemohl si zakoupiti více roků, než právě jen pět. Dle znění onoho předpisu může každý pojištěnec opatřiti si zvýšení čák nad zákonnou výměru zakoupením služebních let, slože obnos rovnající se příslušné premiové rezervě, aniž by v příčině počtu zakoupených let omezen byl jinak, než ustanovením odstavce druhého, že totiž lze zakoupiti jen skutečně vysloužená léta.

Ať však pojištěnec zakoupí sobě jakýkoliv počet roků ku zvýšení svých čák nad zákonnou výměru, čekací lhůtu zákonnou může si zakoupením tím zkrátiti nejvýše o 5 roků, takže při zákonné čekací lhůtě desetileté bude potřebí uplynutí vždy aspoň pojistné doby v trvání pěti roků, než pojištěnec dosáhne nároku na dávky, v § 4., č. 1., 2. a 3. uvedené.

Toto omezení nelze však vykládati si tak, že by pojištěnec vůbec nemohl si zakoupiti větší počet let než pět, naopak, znění a celý smysl citovaného ustanovení svědčí tomu, že jest přípustno zakoupiti si za účelem zvýšení nároků nad zákonnou výměru i větší počet let než pět, při čemž ovšem ze zakoupených let smí býti na zkrácení čekací lhůty započteno jen tolik, aby čekací lhůta nebyla zkracována pod 5 roků.

Nebyl tedy poslední odstavec § 31. cit. zákona překážkou tomu, aby B. H. nebyl si mohl zakoupiti za účelem zvýšení čák nad zákonnou výměru více než 5 roků. Zakoupil-li si tedy jmenovaný skutečně léta od 1./1. 1897 do 31./12. 1907, o čemž mezi žalovaným úřadem a stěžovatelem není sporu, a byl-li mimo to před platností zákona pensijního z r. 1906 u náhradního pensijního ústavu od 1./1. 1908 do 31./8. 1908 pojištěn, pak jest názor žalovaného úřadu, že by z této doby vzhledem k poslednímu odstavci § 31. mohlo přijíti v úvahu pro nashromáždění premiové rezervy u Všeobecného pensijního ústavu jen 5 roků, v odporu se zákonem.

(Nález nejv. správního soudu z 11./4. 1922, č. 5131/22.)